

AKO (U N Á S) SLÁVIME VIANOCE

Deti z rôznych kútov sveta sveta odpovedajú na list Jožka Mrvu zo Slovenska.

Autor:
Radek Bachratý

EXPLIKÁCIA

1. DARČEKY

V čase Vianoc sa sústreďujeme na našich najbližších, na náš domov a radosť v ňom. Sme koncentrovaní na veci blízke. Svet v celej svojej zemepisnej rozľahlosti je utlačený do úzadia. Táto výstava veľkosť sveta a predovšetkým prítomnosť ľudí v ňom pripomenie a predstaví.

Jožko Mrva je chlapec z akejsi dedinky v strede Slovenska. Je to chlapec zvedavý, bystrý a šikovný. Zaujíma ho čo sa v čase Vianoc odohráva aj v iných častiach sveta. Nie len v našom najbližšom okolí. Jožko Mrva teda do všetkých kútov Zeme pošle list. Čaká odpovede. Tie z celého sveta prichádzajú. Tak sa Jožko Mrva dozvie veľmi veľa o tom, čo sa v čase Vianoc odohráva inde a ako to jeho rovesníci prežívajú. Budú to vedieť aj návštevníci, nakoľko táto výstava absolútne poruší všetky listové tajomstvá. Nech všetci vedia a vidia.

Návštevníci skutočne uvidia svet. V podzemí, v na seba naväzujúcich miestnostiach budú nainštalované všetky kontinenty Zeme, tak ako krajinky z pohľadu obra. Každý svetadiel bude o sebe vypovedať množstvom inštalovaných detailov - od/prirodzene zväčšených/ listov - odpovedí pre Jožka Mrvu, cez charakteristické artefakty /hračky, odevy, výrobky atď./ až po geografické a prírodné jedinečnosti. Dominantou každého svetadielu bude artefakt, ktorý je symbolom danej oblasti.

Vzdialený svet bude hmatateľne blízko. So všetkými rozmanitosťami, podivuhodnosťami a rozporupnosťami. V čase vianočnom.

K R I E Š E N I U V Ý S T A V Y

Spolu s výtvarníkom Ľuborom Ondrášom pripravíme miniatúrnú krajinu - skutočne pomerne zmenšené plastické svetadiely, ktoré budú kopírovať nielen tvar, ale aj reliéf - povrch. Kontinenty budú, tak ako v skutočnosti, oddelené morom. Tento priestor bude priechodný pre divákov.

Na povrchu svetadielov bude plasticky a najmä scénicky /rôzne artefakty/ zdôraznené miesto, z ktorého je odoslaný pre Jožka Mrvu list. Ten bude samozrejme priamo nad spomínaným miestom v dostatočnom zväčšení. Mimo miesta kde žijú odosielatelia budú prirodzene zdôraznené aj najznámejšie zemepisné dominanty toho, ktorého kontinentu. Každý svetadiel bude pomenovaný vizuálne - zväčšenou dominantou/artefaktom, ktorý jasne charakterizuje spomínanú oblasť. Tie pripomeniem aj na nasledujúcich stránkach. Jednotlivé ročné obdobia budú zdôraznené aj osvetlením.

Vstup na výstavu povedie okolo listu Jožka Mrvu, tak aby všetkým bol jasný princíp dopisovania, inštalácie.

Po prečítaní divák vstúpi a premení sa /dúfame/ v Gullivera, anjela, letca, alebo kohokoľvek chce, ktorý má pred sebou celý svet ako na dlani.

P O Z N Á M K A

V nasledujúcom scenári sú texty - listy detí odpisujúcich Jožkovi Mrvovi. Doporučujem ich vnímať ako návrhy, nakoľko v súčasnej dobe prebieha zber presných informácií o tej - ktorej oblasti. Listy teda budú doplnené presnými informáciami - presnejšie pomenovanie sviatku, božstiev atď.

Vstupná miestnosť - Antarktída

Priestor je plný ľadových kryh, snehu, v tvare kontinentu vyznačený pól a polárne stanice. Jedna aj ako nainštalované budovy, cez okná môžeme vidieť vianočný stromček.

Po celom území antarktídy figúrky ich skutočných obyvateľov - tučniakov a ľadových medvedov.

+ text/list:

Ahoj Jožko Mrva,

ja sa volám Peer a som tu spolu s rodičmi v polárnej stanici.

Vianoce slávime, ale skromne, sem je problém čokoľvek dopraviť. Nič tu nerastie, ani stromčeky. Tento vianočný stromček, ktorý vidíš cez okno, sme si urobili z papiera.

Na tejto polárnej stanici pracujú ľudia z celého sveta, každý má na Vianoce iné zvyky.

Ale my sa vždy dohodneme - na veľký stôl dáme všetky jedlá, ktoré sú podľa niekoho tradičné a oslavujeme, veselíme sa a rozdáваме si darčeky.

Ja som dostal veľa vecí, napríklad aj malý digitálny teplomer. Na druhý deň som ho na pár minút vonku vyskúšal. Ukazoval -57°C . To je, čo?

Ahoj a napíš!

Peer

Miestnosť 1 - Európa

Dominantou Európy je skutočný vianočný stromček, zasadený do stredu Európy - na Slovensko. Pri stromčeku aj upozornenie - Tento stromček je náš - Jožko Mrva. Zo slovenska aj dominanty - Bratislavský hrad, Vysoké Tatry, dedinky... Celý Európsky kontinent je kaširovaný a osvetlený podľa teplotných pásiem - zasnežený sever, slnečný juh. Po celom území dominanty jednotlivých krajín - Eiffelova veža, Hradčany, Stonehenge, šikmá veža v Pise atď. Samozrejme, viac zvýraznené sú miesta, z ktorých sú písané odpovede pre Jožka Mrvu.

Texty/ listy:

1. /ešte k Jožkovmu stromčeku, píše Jožko/:
Tu bývam ja - Jožko Mrva. Ja som ten, ktorému všetci píšu, lebo som im pred tým písal ja.
Známky z listov si odkladám a budem si ich dávať do albumu, ktorý som dostal od Ježiška. /Inak, viete ako je to s darčekom od ježiška naozaj?/

Váš Jožko Mrva

2. Oslo

Ahoj Jožko Mrva,
my sme mali doobeda preteky snežných skútrov, môj otecko bol druhý, ale iba o kúsok. Môj otecko sa nebojí stanovať ani v zime! Ani ja! Ani moja mama! U nás sa náhodou často stane aj v zime.
Poobede sme si zo snehu stavali obrovských

trollov, aby nám večer ich maličky
príbuzní priniesli darčeky. Teda
postrážili.

Teraz budem niekoľko dní doma, je
veľká zima, ale my Nóri sme zvyknutý.
Ahoj, pozdravuje Ťa

Olaf

3. Mallorca

Milý José Mrva,

ja som Juan. Pošli mi nejaké foto-
grafie zasneženej krajiny. Ja som
na vlastné oči skutočný sneh
ešte nevidel. U nás sa na Vianoce
lyžujeme, ale na vodných lyžiach.

U nás je v decembri také teplo, vieš?
V lete je teplejšie, ale teraz je
zima. Takáto - bez snehu. Vianoce
slavíme, ale také naše - ostrovné,
bez snehu. Ahoj, niekedy sa ozvi!

Juan!

4. Moskva

Drahý priateľ Jozef Mrvovič!

Veľmi som sa potešil Tvojmu listu,
iba je mi ľúto, že si mi nenapísal
čo zbieraš. Ja zbieram nálepky nálepky
amerických basketbalistov, ak nejaké
máš, pošli mi ich.

My o Vianociach a Štedrom večeri

vieme, ale neoslavujeme ich.

My máme všetko spolu v posledný
deň roka. Oslavujeme koniec roka
a pod ozdobenou jedličkou nás ča-
kajú darčeky.

My si neprajeme Šťastné a veselé,
ale S novým rokom. V našej abecede
sa to píše takto: *С новым годом*
Tak to ti prajem, pošli nálepky.

Tvoj Serjožka Kolčagin

Miestnosť 1 - Afrika

Dominantou sú pyramídy a púšť na severe. Pyramídy v neprirodzene prehnanom merítku. Po celom území samozrejme množstvo figúrok zvierat, ovocie, domorodé chyže. Všetko ako malé domčeky - modely, hračky.

V strede kontinentu tropické pásmo pripomenuté súvislým pásom zelene - pralesom.

Texty/listy:

1. Egypt

Ahoj sáhíb Jožko Mrva,
o Vianociach niečo viem. V hoteloch kde robí môj otec som videl vianočný stromček. Bol veľmi pekne ozdobený. Kto vie, ako sa dá ozdobiť pyramída.
O snehu som počul, musí to byť krásna vec. Vianoce slávite vraj iba vy - Európania. Ale ja náhodou ten príbeh poznám - má v ňom miesto aj Egypt, vieš?
Jožko, prajem Ti pekné Vianoce a napíš mi, či sú aj u Vás pyramídy.

Achmed

2. Madagaskar

Jožko!

U nás slávia Vianoce biely. Je to zaujímavý sviatok, ale my máme iné. Viac sa pri nich tancuje a zabáva. A menej je.

Kedysi k nám pricestoval bohatý a vznešený biely muž. Volať sa Ben Jovský, alebo tak nejako. On slávil Vianoce a ostatných naučil ako. Nám sa páči zdobenie stromčekov, tak ich zdobíme aj my. Tvoja krajina je veľmi ďaleko. Moja krajina je ostrov, vy ste čo?

Karem

3. Banganui

Veľký Jožko Mrva!

Vianoce musia byť krásny sviatok, my tu ale nič také nemáme. Máme iba veľa starostí a ako moja stará mama hovorí - náš život je jediný dar, ktorý sme dostali.

Ja som ešte minulý rok dostal tričko. Tento list za mňa napísal pán učiteľ. Ja ešte neviem tak dobre písať a čítať.

Do školy nestihnem cchodiť, lebo pracujem na poli. Viem sa iba podpísať. Aha, takto:

M u kere

Miestnosť 1 - Ázia

Dominantou tohto svetadielu je maska draka, ktorá sa používa pri oslavách Čínskeho nového roku.

Kontinent zdôrazňuje svoju zemepisnú rozdielnosť - od slnečného pobrežia a nížin na juhu, cez najvyššie pohoria v strede až po studený sever. Na ploche je niekoľko charakteristických obydlií - kláštor v Nepále, chyže v Indii, bambusové chatrče vo Vietname, domy so stupňovitými strechami v Japonsku.

Na kontinente samozrejme aj postavy obyvateľov a zvierat - všetko ako origami. Kontinent ožaruje lampióny.

Texty/listy:

1. Nepál

Jožko, je krásne čítať list z tvojej krajiny. Máte sviatok, ktorý si veľmi vážite a tešíte sa z neho. Ty sa tešíš najmä z darčiekov. Vieš si predsateviť ako dar napríklad myšlienku? Alebo dobrú radu? U nás v kláštore kde vyrastám je veľa sviatkov, z tvojho pohľadu asi veľmi tajomných. Sú to sviatky pre sviatok a nie pre dary. Premýšľaj, Jožko Mrva!

Nech tsi

2. Čína

Jožko Mrva!

Najväčší sviatok je začiatok nového

Čínskeho roku!

Ulice sú plné sprievodov, tanca, masiek.
Každý rok je venovaný, je v znamení
iného zvieraťa. Tento rok bude v znamení
.....!

Veľmi sa teším, lebo je to moje najmil-
šie znamenie. V tom čase sa aj obdarová-
vame. V akom znamení budú Vaše Via-
noce? Napíš!

Lu phe lin

3. Japonsko

Jožko Mrva,

vaše Vianoce sú veľmi dôležité
aj pre náš ázijský trh. Export
našich výrobkov sa v tomto
období niekoľkonásobne zvyšuje
a to prospieva našej ekonomike.
Tak mi to vysvetlil náš pán
učiteľ. A že môžem napísať aj
čo chcem: Mne sa najviac páči
Santa Claus, lebo vyzerá ako
taký dobrý samuraj.

Saronaja Jožko!

Akiko

Miestnosť 2 - Amerika

Dominantou kontinentu je modla pôvodných obyvateľov - totém. Vizualnými dominantami tohto kontinentu sú džungle - urbanistické na severe v USA a skutočné na juhu - Amazónsky prales. V niektorých krajinách čnú preslávené symboly - Socha slobody v NY, socha Krista v RdJ. Tak isto v Brazílii nechýba futbalový štadión.

Na juhu niektoré drobné artefakty pripomínajú karnevalové veselie, na severe zas „normálne“ zimné potreby pre športovanie - tu je nám blízka zima.

Listy / texty:

1. New York

Hi, Joseph Mrva,

moje meno je Stanley Johnson a
bývam na 55. avenue v luxusnom
apartmáne, ktorý vlastní môj otec,
filmový producent.

My oslavujeme Vianoce takto : Na večeru
máme Moriaka a potom si rozdáme dar-
čeky. Potom sa ideme prejsť
do ulíc, kde ďalšie dar-
čeky rozdávaajú Santa Clausovia. Bez
nich sa nedokážem Vianoce predstaviť.
Jožko, pošli mi obrázok Vášho Santa
Clausu a mojej starej mame recept
na kapustnica.

Stanley XXXXX

2. Rio de Janiero

José!

ja som Carlos da Silva
a čas Vianoc milujem. Začína
obdobie karnevalov a celé mesto
to tancuje sambu! Milujem
sambu!

Nad našim mestom je veľká
socha, ktorá žehná celej
krajine! Na Vianoce chcem
dostať dres s číslom 9 -
taký nosí Ronaldo.

Veľmi rád hrám futbal na
pláži. Vy asi futbal na ~~pláži~~
snehu hrať nemôžete.

Hráte vôbec futbal?

Ahoj, José!

Miestnosť 2 - Austrália a Oceánia

Dominantou tohto svetadielu, či skôr zoskupenia ostrovov sú sochy Moai na Veľkonočných ostrovoch. Samozrejme vizuálne najpríťažlivejšou farbou je modrá - voda. V čase Vianoc je tu leto, preto je svetadiel pod ostrým slnečným (čiže umelým) svetlom.

V mori množstvo ostrovov a na každom aspoň niekoľko artefaktov, ktoré pripomínajú rozdielnosť kultúr. V Austrálii a aj na Novom Zélande sú hračky zvierat, ktoré inde nežijú - klokany, vtákokýsk, kiwi.

V okolí Tasmanie aj množstvo figúriek surfistov.

Listy/texty:

1. Sydney

Joseph, milujem Vianoce! Vtedy sú najlepšie vlny na surfovanie. Neviem si predstaviť, ako by sa surfovalo na ľade a v snehu. To musí byť strašné. Keď je u nás zima, tak je mesiac august, ale nemrzne tu. Tu nikdy nemrzne, vieš? Pozdrav všetkých protinošcov!

Tim

2. Wellington

Joseph, Tvoj list ma potešil, je to úžasný nápad!
Vianoce sú u nás veľmi fajn, lebo máme letné prázdniny! A ešte sa aj začína kriketová sezóna! Zvyky máme podobné európskym,

ale máme už aj svoje:
Po slávnostnej večeri si vžd
nájdeme čas na BBQ na
pláži.
Prajem Ti všetko najlepšie
a napíš!

Alison

3. Vianočné ostrovy

Milý Jožko Mrva, vidíš ako sa
volá miesto kde žijem?Vianočné
ostrovy, lebo boli objavené na Viano-
ce.Ja viem o Vianociach desať ráz
viac ako ty!A sú veľmi pekné!
Ahoj!

Timi kin